

N-METS (Rozvojový svět)

Ekonomické problémy rozvojového světa

1. Specifika v ekonomice odvětví agrobyznysu – biologický charakter výroby, fungování agrárního trhu, sociálně-ekonomická struktura výrobců, mimoprodukční funkce (Integrační procesy agrárního sektoru)
2. Konkurenční prostředí v komoditním řetězci – nedokonalá konkurence, tržní síla, tržní koncentrace, horizontální a vertikální integrace (Integrační procesy agrárního sektoru)
3. Tvorba cen v agrobyznysu – rovnováha na trhu v krátkém a dlouhém období, fluktuace cen, metody stanovení ceny zemědělských komodit, riziko na agrárním trhu (Integrační procesy agrárního sektoru)
4. Koordinace v komoditních řetězcích agrobyznysu – důvody, přínosy a náklady (Integrační procesy agrárního sektoru)
5. Smluvní vztahy mezi podnikatelskými subjekty – koncepty, mechanismy a efekty smluvních vztahů (Integrační procesy agrárního sektoru)
6. Projektový management a jeho význam, projekt a řízení projektu, projektová kultura organizací (Projektový management)
7. Životní cyklus projektu a možnosti využití nástrojů pro plánování projektů, management projektových rizik (Projektový management)
8. Finanční řízení projektů a management obchodních činností (Projektový management)
9. Behaviorální kompetence a projektový tým v řízení projektů (Projektový management)
10. Realizace projektu a poprojektová fáze, využití softwarových nástrojů pro zvyšování kvality projektového řízení (Projektový management)
11. Teorie a principy ekonomického rozvoje v rozvojových zemích. Klasické a neoklasické teorie ekonomického růstu a rozvoje. Současné modely ekonomického rozvoje. Heterodoxní teorie ekonomického rozvoje (Ekonomické procesy v rozvojových zemích)
12. Iniclace procesu industrializace a strategie industriální transformace. Strukturální změny a ekonomický růst. Iniclace procesu strukturální transformace. Strategie změn procesu transformace (Ekonomické procesy v rozvojových zemích)
13. Transformace zemědělství v rozvojových zemích. Imperativ rozvoje zemědělství a regionálního rozvoje. Struktura systémů zemědělského hospodaření v rozvojových zemích. Přejít od subsistenčního ke komerčnímu zemědělství. Nadnárodní agrobusiness. Role vlády při rozvoji zemědělství (Ekonomické procesy v rozvojových zemích)

14. Teorie mezinárodního obchodu a rozvojové strategie. Tradiční teorie mezinárodního obchodu. Kritika tradiční teorie mezinárodního obchodu v kontextu zkušeností rozvojových zemí. Tradiční obchodní strategie a mechanismy pro rozvoj (Ekonomické procesy v rozvojových zemích)

15. Finanční systémy v rozvojových zemích. Mezinárodní finance a investice. Platební bilance. Dluhová zátěž a rozvoj. Mezinárodní měnový fond, Světová banka a přímá zahraniční pomoc. Role remitencí. Globální finanční krize a rozvojové země (Ekonomické procesy v rozvojových zemích)

16. Světová ekonomika jako vnější prostředí pro mezinárodní aktivity podniků (struktura a tendence) (Globální produkční sítě)

17. Teoreticko-metodologické přístupy k vymezení globálních produkčních sítí (GCC, GVC, GPN) (Globální produkční sítě)

18. Příležitosti, rizika a předpoklady zapojení podnikatelských subjektů do globálních produkčních sítí (struktury řízení, tvorba, posílení a zachycení hodnoty, upgrading/downgrading, odvětvová specifika) (Globální produkční sítě)

19. Globální produkční sítě a rozvoj regionu, ekonomické a politické implikace (vymezení v rámci teorií regionálního rozvoje, předpoklady, příležitosti a rizika pro region) (Globální produkční sítě)

Doporučená literatura:

Bečvářová, V., Tamáš, V., Dudová, B., Zdráhal, I. (2013). Integrační procesy agrárního sektoru. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 136 s. ISBN 978-80-7375-763-2

DOLEŽAL, J. — MÁCHAL, P. — LACKO, B. a kol. Projektový management podle IPMA. 1. vyd. Praha: Grada, 2009. 507 s. Expert. ISBN 978-80-247-2848-3.

Cypher, J., M. The Process of Economic Development. 4th edition. Routledge, 2014.

Henderson, J., Dicken, P., Hess, M., Coe N., Wai-Chung Yeung, H. (2002) Global production networks and the analysis of economic development. Review of International Political Economy 9 (3), 436–464, ISSN 1466-4526.

Politické procesy v rozvojovém světě

1. Vývoj kompetencí EU ve vnějších vztazích – vznik vnější politiky, Evropská politická spolupráce, změny v kompetencích z důvodu změn primárního práva (EU jako globální aktér)

2. Stávající institucionální struktura EU ve vnějších vztazích – podoba SZBP po Lisabonské smlouvě, jednotlivé instituce a jejich kompetence (EU jako globální aktér)
3. Základní východiska fungování vnějších vztahů EU – nadnárodní a mezivládní logika, úspěchy a nedostatky fungování společné zahraniční politiky (EU jako globální aktér)
4. Vztahy EU s vybranou zemí či regionem – vztahy s Latinskou Amerikou, jihovýchodní Asíí, Afrikou, Ruskem, Čínou atd. (EU jako globální aktér)
5. Oblasti politik ve vnějších vztazích – vnější obchodní, globální politika životního prostředí, role EU v otázkách demokracie ve světě (EU jako globální aktér)
6. Demokracie a lidská práva – ospravedlnění demokracie, přímá vs. zastupitelská demokracie, majoritní vs. liberální demokracie, zrození lidských práv a svobod, jejich univerzalizmus vs. konstruovaná podstata práv, společenská smlouva (Politické myšlení)
7. Klasický a moderní liberalismus – filozofické zdroje klasického liberalismu, svoboda, omezená autorita, laissezzově spravedlivý kapitalismus vs. regulovaná ekonomika (Politické myšlení)
8. Konzervativismus – ideologické zdroje konzervativismu, tradice, hierarchie, evoluce, neokonzervativismus (Politické myšlení)
9. Socialismus – ideologické zdroje socialismu, rovnost, revoluční vs. evoluční cesta k socialismu. Rozdíly: socialismus, komunismus, anarchismus, Nová levice a postmoderní témata (Politické myšlení)
10. Nacionalismus, totalitarismus – je nacionalismus politickou ideologií? Etnicita, komunita, národnost. Komunismus, nacionální socialismus a jejich role ve 20. století. (Politické myšlení)
11. Aktuální politické výzvy Blízkého východu – aktuální vývoj v regionu a hlavní politická témata (dynamika vývoje od arabského jara, geopolitika a konflikty, ekonomika, zdroje, role náboženství, politické tendence a vůdcové, migrace a uprchlictví) (Politické výzvy rozvojového světa)
12. Aktuální politické výzvy Afriky – aktuální vývoj v regionu a hlavní politická témata (současné dopady kolonialismu v Africe, konflikty, rozvojová pomoc, urbanizace, migrace, ekonomika) (Politické výzvy rozvojového světa)
13. Aktuální politické výzvy Latinské Ameriky – aktuální vývoj v regionu a hlavní politická témata (společnost, demokracie v Latinské Americe, vliv USA a další geopolitických hráčů na region, bezpečnostní otázky) (Politické výzvy rozvojového světa)
14. Aktuální politické výzvy jihovýchodní Asie – aktuální vývoj v regionu a hlavní politická témata (geopolitická dynamika, aktuální konflikty a eskalace napětí, role supervelmocí, ekonomický vývoj) (Politické výzvy rozvojového světa)

15. Aktuální politické výzvy Balkánu – aktuální vývoj v regionu a hlavní politická témata (post-konfliktní transformace Balkánu, Balkán a EU, nacionalismus, ekonomický vývoj, potenciál konfliktů a eskalací napětí) (Politické výzvy rozvojového světa)

Doporučená literatura:

Čejka, M. (2020) Korán, meč a volební urna: zdroje a podoby islamismu. Praha: Academia.

Heywood, A. (2008) Politické ideologie. Praha: Aleš Čeněk.

Hrabálek, M. (2019) Latinská Amerika a její rozvojové problémy: nesnadná cesta vpřed? Brno: Mendelova univerzita v Brně.

Kironská, K. a Turcsányi, R. (2021) Supervelmoc? Vše, co potřebujete vědět o současné Číně. Praha: EPOCH & Hadart.

Hill, C. a Smith, M. (2017) International relations and the European Union. Oxford: Oxford University Press.

Environmentální problémy rozvojového světa

1. Populační problém – rozvojové a rozvinuté země a jejich populační vývoj; index lidského rozvoje – HDI; globální problémy spojené s populační explozí (Využívání přírodních zdrojů)
2. Klimatická změna – příčiny klimatické změny; nejvýznamnější dopady na ekosystémy a populaci, možná adaptační a mitigační opatření (Využívání přírodních zdrojů)
3. Přírodní zdroje – neobnovitelné přírodní zdroje – klasifikace a jejich využívání (celosvětové trendy výroby, spotřeby) (Využívání přírodních zdrojů)
4. Přírodní zdroje – obnovitelné přírodní zdroje – klasifikace a jejich využívání (celosvětové trendy výroby, spotřeby) (Využívání přírodních zdrojů)
5. Role přírodních zdrojů ve vnitro a mezistátních konfliktech – typy, příčiny a důsledky konfliktů ve světě (Využívání přírodních zdrojů)
6. Definice rozvojového a rozvinutého světa a jejich zásadní environmentální problémy – provázanost / kauzalita, rozdílnost v příčinách, dopadech a řešeních (Rozvoj zdravého regionu)
7. Výskyt, význam, prevence a léčba malárie v tropických a subtropických oblastech (Rozvoj zdravého regionu)
8. Výskyt, léčba a prevence vztekliny v rozvojových zemích (Rozvoj zdravého regionu)

9. HIV/AIDS: původce onemocnění, přenos, léčba a prevence v různých regionech (Rozvoj zdravého regionu)
10. Světové organizace vztahující se ke zdraví a jejich nejvýznamnější aktivity (Rozvoj zdravého regionu)
11. Cestovní medicína: zdroje informací, vakcinace, preventivní podávání léků a další ochrana před nejvýznamnějšími infekcemi na cestách (Rozvoj zdravého regionu)
12. Environmentální problémy Jihovýchodní Asie – kvalita ovzduší, vody, půdy, rizika a zdroje znečištění a možnosti nápravy, odpadové hospodářství (Environmentální problémy rozvojového světa)
13. Environmentální problémy Afriky – kvalita ovzduší, vody, půdy; rizika a zdroje znečištění a možnosti nápravy, odpadové hospodářství (Environmentální problémy rozvojového světa)
14. Environmentální problémy Latinské Ameriky – kvalita ovzduší, vody, půdy; rizika a zdroje znečištění a možnosti nápravy, odpadové hospodářství (Environmentální problémy rozvojového světa)
15. Odraz environmentálních problémů v politikách států, nástroje ochrany životního prostředí (Environmentální problémy rozvojového světa)

Doporučená literatura:

[MOLDAN, B. Globální problémy životního prostředí.](#) Kapitola 1-6.

[Globální environmentální problémy.](#)

NAĎA JOHANISOVÁ, Ekologická ekonomie: vybrané kapitoly. 1. elektronické vyd. Brno: Masarykova univerzita Brno, 2014, 88 s., ISBN 978-80-210-7117-9

[Zahraniční vztahy a EU.](#)

Pavlík, I.: Rozvoj zdravého regionu. Význam infekčních onemocnění lidí a zvířat a zoonóz při rozvoji regionů. Mendelova univerzita v Brně, 1. vydání, 2014, ISBN 978-80-7509-033-1, 208 s.